

kunne afgive Erklæringen saa paalideligt, som det er nødvendigt og som det bør fordres i Sagens Interesse. Jeg føler meget godt, at det ikke er behageligt at tale saaledes, jeg føler altfor vel, at det er langt taknemmeligere og finder langt mere Anklang, dersom man f. Ex. med Rigsdagsmanden for Bornholm udtaler, at enhver Mand, han være Embedsmand eller hvilkensomhelst Anden, der handler med Sandhed og Ret for Die, kan være sin Mening bekendt, og at det ikke vilde skade, om man saavidt muligt lukkede de Bøse, der ligefrem forte til det Modsatte — det er langt smukkere, siger jeg, at kunne i denne Sag tale saaledes, og at kunne gøre det efter sin Overbeviisning; thi disse smukke Ord falde ligesom tilbage paa Taleren; naar Taleren taler saaledes, saa staaer han selv som den Mand, der i alle Forhold er uden Frygt og Dadel, der ikke lader sig paavirke af nogetsomhelst Hensyn, og det er en smuk Stilling. Paa den anden Side, naar man her, som jeg, maa udtale sin dybe Overbeviisning om, at vi færdes mellem hverandre som svage og boielige Folk, derfor hverken som uærlige eller Characterløse, da falde ogsaa disse Ord let tilbage paa Taleren, og det kommer let til at synes, som om han præsenterer sig selv som en svag, boielig, characterløs Mand. Det er imidlertid min Trost, at Ord gjøre hverken stærk eller svag (Hør!), og ligesaa lidt derfor som den ærede Rigsdagsmand for Bornholm og de, der tale som han, ere stærke Mænd, fordi de tale som de gjøre, ligesaa lidt troer jeg, at jeg, fordi jeg taler i den modsatte Retning, er svag og characterløs.

Jeg skal kun endnu tillade mig at bemærke, at det, som jeg troer meget vil skade vor Minoritets Betænkning, er den Formening, som jeg veed er tilstede hos flere ærede Rigsdagsmænd, at det foreliggende Lovforslag i Realiteten ikke har meget at betyde; thi denne Formening gjør, at man troer uden synderlig Skade at kunne og burde gøre en Indrømmelse til Opinionen ved at stemme for Lovforslaget. Jeg skal ikke gaae ind paa Betydningen eller Ikke-Betydningen af Lovforslagets Realitet, men jeg vil dog tillade mig at udtale, at selv om man troer, at det i Realiteten har en ringe Betydning, saa vilde det, at gjøre en Indrøm-

melse til en Opinion, hvis Berettigelse og Fornuftmæssighed man ikke erkjender, være en farlig Bøi at komme ind paa, farlig for Consequentsernes Skyld. Det er netop vor Op-gave, at modsætte os den Opinion, hvis Berettigelse vi ikke kunne anerkjende, selv om vi indrømme, at den er tilstede. Der er ogsaa en anden Indrømmelse, som man i denne Sag kunde have megen Lyst til at gjøre, og jeg taler her af egen Erfaring, nemlig: at gjøre sig selv en Indrømmelse, thi gaaer man ud fra Ens personlige Tilboielighed, fra hvad der kunde være beqvemt og behageligt for Een selv at stemme for, saa er det det bekvemteste og behageligste at sige Ja til det foreliggende Lovforslag, og naar man da tillige mener, at Forslaget i Realiteten ikke har stort at betyde, saa kommer man let til at sige til sig selv, saa gjør Du det, som er behageligst, modsæt Dig ikke en Sag, som ikke har stort at betyde, og som det dog seer meget bedre ud at sige Ja end Nei til. Men jeg troer heller ikke, at man bør gjøre en saadan Indrømmelse til sig selv netop for Folgernes Skyld, jeg troer, at naar man iøvrigt er overbeviist om, at Lovforslaget ikke er nyttigt eller nødvendigt, at man da ikke maa være ængstelig for at det, ved at stemme derimod, kan — i nogen Tid idetmindste — komme til at faae Udseende af, at man, istedetfor at hylde Offentlighed, hylder Hemmelighedsfuldhed, at man, istedetfor at hylde den fornuftige Embedsmyndighed, hylder Embedsvilkaarlighed. Jeg skal saaledes tillade mig at anbefale vort Minoritetsforslag, der gaaer ud paa ikke at tillade Forslagets videre Fremme (Bravo! Meget godt!).

Lehmann: Jeg har en overordentlig ringe Tilboielighed til at forlænge Discussionen om det, som jeg maa ansee for Smaating, og hvis jeg havde havt en saadan Tilboielighed, da jeg kom hertil, saa kjender jeg dem, der ville have cureret mig derfor. Jeg maa betragte den nærværende Sag som liden, thi, uagtet det er et meget stort Princip, som man, navnlig fra den ærede Ordførers Side, har søgt at drage ind under samme, saa er dog dens practiske Virksomhed overordentlig ringe. Da jeg imidlertid maaffæe er den her i Salen, som i Embedsmedfør har de fleste Erklæringer at afgive,